

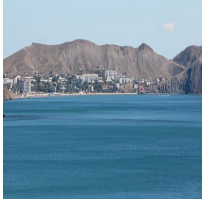

В. Я. Цимбалюк

Орджонікідзе - смт Феодосійської міської ради Автономної Республіки Крим

ОРДЖОНІКІДЗЕ (істор. назви: Кайгадор, Провальне, Двоякірне, Бубновка) – селище міського типу Феодосійської міської ради Автономної Республіки Крим. 2016 ВР України О. перейменовано на Кайгадор (постанова набере чинності з моменту повернення під заг. укр. юрисдикцію Крим. п-ова, окупованого у березні 2014 рос. армією). Знаходиться побл. Пд. узбережжя Криму, на схилі г. Тепе-Оба (від 2007 – ботан. заказник місц. значення), за 14 км від Феодосії. Гори утворюють 2 бухти: Коктебельську та Двоякірну. На мисі Киїк-Атлама – височина (174 м), що майже зі всіх сторін має скел. стрімчасті береги. Пл. О. 6,05 км². За переписом насел. 2001, проживали 2880 осіб (складає 70,3 % до 1989); станом на 1 січня 2014 – 2650 осіб. Виявлено артефакти періоду неоліту. На Тепе-Оба був некрополь антич. Феодосії і низка курганів. Наприкінці 14 ст. на тер. ниніш. О. побудовані вірм. монастир і фортеця Кайгадор. Свою історію с-ще веде від 1911, коли на мисі Киїк-Атлама розпочато спорудження заводу з випробування мор. зброї. 1914 віце-адміралу М. Бубнову, який керував буд. роботами, тут виділили землю, де він звів власну садибу. Відтоді цю місцевість називали Бубновкою. Окремі частини сучас. кайгадор. земель мали назви Провальне та Двоякірне. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. 1920–54 – у складі РФ, відтоді – України; 1921–45 – Крим. АРСР, 1945–91 – Крим. обл., від 1991 – АР Крим (1991–98 – Респ. Крим). Від 1937 – О. Жит. зазнали сталін. репресій. Від 1939 – смт. З поч. рад.-нім. війни військ. завод евакуювали у м. Каспійськ (РФ). Від 3 листопада 1941 до 13 квітня 1944 – під нім. окупацією. У 2-й пол. 20 ст. засн. завод з виробництва бойових торпед «Гідроприлад» і філію (94-й цех) свердлов. заводу «Гідроапарат» зі збирання ракет «вода-вода», «вода-повітря», «вода-земля», тому у рад. період с-ще мало режим. статус і було закритим для сторонніх. На поч. 2010-х рр. функціонували заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, краєзн. музей, б-ка; лікув. амбулаторія. 2000 освячено православну церкву Стефана Сурожського.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Орджонікідзе - смт Феодосійської міської ради Автономної Республіки Крим / В. Я. Цимбалюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76017>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).